

Türkiye’de Eğitimli Kadınların İstihdamı ve Bilişimle Girişimci Kadın (BGK) Projesi

Suna Öztop

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Bakanlık Müşavirliği
sunaoztop@gmail.com

Nergiz Ercil Çağiltay

Atılım Üniversitesi, Yazılım Müh. Böl.
necagiltay@gmail.com

Nurcan Özyazıcı Sunay

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Bakanlık Müşavirliği
nurcansunay@gmail.com

ÖZET

Türkiye’de 29 milyondan fazla kadın iş yaşamına dâhil değildir. İş yaşamına dâhil olan kadın nüfusun büyük oranda hizmet sektöründe çalıştığı görülmektedir. Özellikle eğitimli kadınların, çocuk sahibi olmak ve çeşitli ailevi nedenlerden dolayı iş hayatından çekildiği bu durumun da ciddi bir iş gücü ve ekonomik kayıp oluşturduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada, özellikle bilgiye dayalı bir sermayesi olan kadınların, girişimcilik alanında eğitilmesi ve bilişim teknolojileri alt yapısını kullanarak bilgiye dayalı sermayelerini kazanca dönüştürebilecekleri bir model tasarlanmıştır. Bu modele dayalı olarak gerçekleştirilen Bilişimle Girişimci Kadın projesinin kapsamı ve çalışma sistemi bu çalışmada sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yeniliğin yaygınlaştırılması; Kadın istihdamı; Girişimci kadın; Bilişim teknolojileri

ABSTRACT

More than 29 million women in Turkey are not involved in business life. The female population involved in business life seems to be working in the service sector at large. Especially educated women are considered to have a serious work force and economic loss because they have children and are withdrawn

from work due to various family reasons. Therefore, in this study, it was designed on a model in which women, especially those with a knowledge-based capital, can be trained in the field of entrepreneurship and convert the knowledge-based capital by using the sub-structure of information technology. The scope and the working system of the Entrepreneurial Women Entrepreneurship project based on this model is presented in this study.

Keywords

Diffusion of innovation; Women employment; Entrepreneur woman; Information technologies.

GİRİŞ

Çalışma kapsamında öncelikle ülkemizde kadınların iş yaşamındaki yeri değerlendirilmiş, daha sonra bu konuda dünyadaki durum ve çözüm örnekleri incelenmiş ve son olarak da bu problemin çözümü amacıyla mevcut teknolojik altyapılardan nasıl yararlanılabileceği değerlendirilmiştir.

Ülkemizde Kadınların İş Yaşamındaki Yeri

Kadın girişimciliğine ilişkin atılan adımların kadının statüsünün güçlendirilmeye çalışılması açısından önemi büyüktür. Bu doğrultuda 1990 yılında ülkemizde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na bağlı olarak Kadının Statüsü

Genel Müdürlüğü – KSGM kurulmuştur. Bugün Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın bünyesinde faaliyetlerine devam eden ve kadın girişimcinin finansmana erişimi konusunda yaptığı ortaklıklarla çalışmalarını sürdüren KSGM, kadının sosyal yaşamın her alanında güçlendirilmesi ve kadın istihdamının artırılması ana hedefiyle birçok çalışmaya destek vermiş ve bu şekilde kadın girişimciliğinin geliştirilmesi konusunda da bir takım etkileri olmuştur [1, sf.39].

TÜİK verilerine göre; Türkiye nüfusunu 2016 yılında 79.814.871 olmuştur [2]. Bunun 39.771.221'si %49,8'ini kadın nüfus ve %50,2'sini erkek nüfus 40.043.650 oluşturmuştur. Türkiye erkek nüfusun %69,6'sı, kadın nüfusun ise %71'i 18 ve daha yukarı yaştadır. Kadın nüfus oranı, ileri yaşlara doğru erkek nüfus oranını geçmektedir [2]. Araştırmalar ülkemizde 29.6 milyon kadının iş yaşamına dahil olmadığını göstermektedir [3]. Bu durum diğer olumsuz etkilerinin yanı sıra, ülke ekonomisi açısından son derece önemli bir iş gücü kaybına neden olmaktadır. Dolayısıyla, kadınların sosyal ve ekonomik konumlarını iyileştirmek için sorumluluğu bulunan tüm taraflarca çalışmalar yapılması ve olumsuz göstergelerin iyileştirilmesi gerektiği çalışmalarda vurgulanmaktadır [1]. Ülke genelinde kadının iş hayatına katılım oranının %32.7 seviyelerinde olduğunu rapor edilmektedir [4]. Ankara'da kadın istihdamının sektörel dağılımı incelendiğinde hizmetler % 83, sanayi % 10 ve tarım % 7 olarak betimlenmektedir [3].

Şekil 1. Türkiye'de Çalışma Hayatında Kadın-Erkek [4]

Şekil 1'den de görüldüğü gibi, ülke genelinde kadınlardaki kayıt dışı istihdam oranlarının yüksek olduğu (%43.5) ve kadınların genellikle temizlik görevlisi, satış danışmanı, sekreter, muhasebeci ve dikişçi gibi hizmet sektörlerinde

çalıştıkları bilinmektedir [4]. Diğer yandan emekli olmuş ancak halen bilgiye dayalı sermayesi olan kadınlar, sahip oldukları deneyimlerini aktarmak için fırsat bulamamaktadırlar. Bu nedenlerle kariyer fırsatlarını ve sahip oldukları beşeri sermayelerini değerlendirememektedirler. Yapılan araştırmalar kadın girişimcilerin önündeki en önemli engellerin bürokratik engeller, cesaret, sermaye, iş sahasının olmaması, kültürel baskılar ve etkiler ve kapasite üstü talepler ile baş edememe olduğunu göstermektedir [1]. Kadın girişimciliğinde ekosistemin önemli bir parçası olan sivil toplum kuruluşlarının da faaliyetleri önem taşımaktadır [1, sf.38].

Kadınların İş Yaşamına Katılımı ile ilgili Dünyada Durum ve Çözüm Örnekleri

Aslında bu durum ülkemize özgü bir sorun değildir. Benzer sorunlar gelişmişlik seviyesi yüksek olarak kabul edilen ülkelerde de yaşanmış ve yaşanmaktadır. Örneğin Seierstad ve arkadaşları tarafından bu yıl yayınlanmış olan bir çalışmada (2017), Norveçli en önemli sivil toplum aktörlerinden bir kişi bu konudaki görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir [5]:

“Bana göre bu bir demokratik problem. Cinsiyet ayrımcılığı olmayan bir toplum bireyleri olarak bizler, kadınları iş dünyasından uzaklaştırıyoruz -For me it was a democratic problem that we as a gender 'equal' society were lagging behind in this area—that women were excluded from the business world!”

Bu konuda Goldin tarafından 2006 yılında yayınlanan bir çalışma bize ABD'de benzer sorunların nasıl yaşandığını ve günümüzdeki durumu çok güzel açıklamaktadır [6]. ABD'de kadın ve erkeklerin çalışma yaşamına olan katılım oranlarını gösteren bu çalışmada ülkemizde yaşanan sorunlara benzer bir şekilde kadınların ABD ekonomisine katılım oranlarında önemli farklılıklar olduğu gözlemlenmektedir [6]. Araştırma Şekil 2'den de görüldüğü gibi, 1890 yılı itibarıyla değişimi özetlerken, 2004 yılında aradaki farkın azaldığı ve kadınların Amerikan ekonomisine katılım

oranlarında ciddi bir artışın yaşandığını göstermektedir.

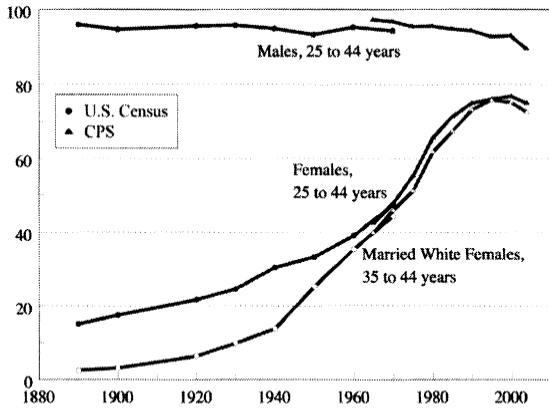

FIGURE 1. LABOR FORCE PARTICIPATION RATES FOR FEMALES AND MALES BY AGE AND MARITAL STATUS: 1890 TO 2004

Şekil 2. ABD’de Çalışma Hayatında Kadın-Erkek [6]

Goldin, ABD’de 1960 ve 1970’lerdeki genç kadınların, gelecek yaşamlarındaki çalışma ortamlarının ne olacağını çok daha iyi tahmin edebildiklerini ve dolayısıyla daha fazla kariyer odaklı konular üzerinde ihtisaslaştıklarını belirtmektedir [6]. Özellikle eğitim alanındaki yatırımlarını artırdıklarını ve mesleğe ve eğitime devam ettiklerini sonuç olarak da çok daha fazla sayıdaki kadın lisansüstü eğitimini tamamladığını belirtmektedir [6]. Goldin [6] ABD’de yaşanan bu değişimi sessiz devrim olarak nitelendirmekte ve emek kaynaklarının gelir ve ikame etkilerinin, özellikle 1980 ve 1990’larda bir kez daha değiştiğini belirtmektedir. Goldin’e göre [6], “Artık kadınların emek arzı oldukça elastik değildi. Daha önce kocanın kazançlarından daha az etkilendi. Kadınların kazançları erkeklerinkinden daha yükseldi; meslekler daha geleneksel olanlardan alışılmadık olarak kabul edilenlere değiştirildi”. Goldin “Bu sessiz devrim, büyük bir dönüşümün parçası olduklarının farkında olmayan birçoğu tarafından gerçekleştirildi. Bunlar, kadınların istihdamını, eğitimini ve ailesini değiştirecek bir karışıklığın farkında olmayan ayak askerleri idi” [6] diyerek, bu sessiz devrimin ABD ekonomisinde yaşanan değişime olan etkisini vurgulamaktadır. Bu aşamadan sonra artık kadınların vasıfsız ve ikincil işlerde değil, işgücü piyasasının önemli unsurları haline

gelmiş olarak iş dünyasına katılım sağladığı belirtilmektedir [6].

Dolayısıyla, ABD örneğinde çözüm kadınların özellikle örgün eğitim olanaklarından da yararlanarak eğitim seviyelerini yükselterek, iş yaşamında daha kalifiye roller olarak ekonomiye ciddi katkılar sağladığı anlaşılmaktadır. Aslında Goldin [6]’in eğitime olan vurgusu tesadüfi değildir. Çalışmalar, çoğu durumda, girişimcilerin kendi kendine öğrenmeyi tercih ettiklerini göstermektedir [7]. Burada bahsedilen eğitim ortamları, informal öğrenme olarak da isimlendirilen, formal eğitim süreçleri dışında ve genellikle eğitim kurumları dışından sunulan eğitimleri kapsamaktadır [8]. Dolayısıyla iş eğitiminin, geleceğin toplumlarında son derece önemli bir hale geleceği öngörülmektedir [9].

Bilişim Teknolojileri ve e-çalışma

Ev bilgisayarı, dizüstü bilgisayarlar, akıllı telefonlar, tabletler ve genişbant bağlantıları toplumdaki pek çok gruba yayılmış olduğu için, bu bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak birçok farklı uzaktan çalışma modeli üzerinde çalışmalar sürdürülmektedir [10]. e-çalışma (teleworking), çalışanların ve yöneticilerin uzaktaki ortamlardan iletişim teknolojilerini kullanarak çalışma aktivitelerine erişebilmeleri olarak da tanımlanabilen farklı bir çalışma kavramı olarak karşımıza çıkmaktadır [11]. Dolayısıyla günümüzde iş ve ev arasındaki mesafe sürekli olarak artmaktadır [12]. Bu sayede kişiler çalıştıkları işyeri ortamından uzakta, istedikleri farklı bir konumdan işlerini gerçekleştirebilmekte ve bu şekilde iş yaşamına ve aile ekonomisine katkı verebilmektedirler. Evden çalışma olarak da isimlendirilebilen e-çalışma, çalışanların periyodik ve düzenli olarak veya isteğe bağlı zamanlarda evden veya merkezi kuruluşa işi aktarmak için uygun bilgisayar tabanlı teknoloji ile donatılmış başka bir uzak konumdan işverenlerine iş gerçekleştirdikleri esnek çalışma düzenlemesi olarak da tanımlanmaktadır [13].

Kuruluşlar, arzu edilen iş verimliliğine ulaşma potansiyelinin yüksek görülmesi nedeniyle e-çalışma ortamlarını tercih etmektedirler.

Böylece masrafların azaldığı ve verimliliğin arttığı belirtilmektedir [14]. Araştırma sonuçları, dünyanın dört bir yanındaki gelişmiş ve gelişmekte olan 24 ülkede yaklaşık %20 çalışanın e-çalışma hizmetini kullanarak uzaktan çalışmalarını yürüttüğünü raporlamaktadır [15]. ABD'deki çalışanların %24'ü, en azından bazı zamanlarda e-çalışmaya gittiğini bildirmektedir [16]. ABD'de 2016 yılında yayınlanan ve kamu hizmetlerinde çalışan kişiler üzerinde gerçekleştirilen bir araştırmanın sonuçlarına göre, sıklıkla uzaktan e-çalışma yöntemi ile görevleri yerine getiren (örneğin haftada 4 ila 5 gün uzaktan çalışma olanağı olan) kişilerin, sıklıkla uzaktan işyerinde çalışmayan kişilere oranla çok daha yüksek düzeyde kamu hizmeti motivasyonu olduğu tespit edilmiştir [17].

Dolayısıyla uzaktan çalışma ortamlarının, günümüz teknolojik altyapıları ile birleştiğinde, yeni ve farklı çalışma olanakları sunduğu ve verimliliği ve performansı artırıcı yönde potansiyele sahip olduğu görülmektedir.

YÖNTEM

Dünyada ve ülkemizdeki kadın istihdamının durumu, bu konuda yaşanan sorunlar ve çözümler incelendiğinde özellikle ülkemizde özgü durumlar değerlendirildiğinde, bu problemin çözümü amacıyla BGK modeli geliştirilmiştir. Bu model temel olarak, e-çalışma yöntemi esas alınarak bilgiye dayalı sermayeleri olan kadınların birer e-girişimci olabilmelerini hedeflemektedir. Dolayısıyla bilgiye dayalı bir sermayesi olan kadınlarımızın, uzaktan ve istediği zaman istediği hızda katılım sağlayabileceği bir eğitim ortamında Kitleli Açık Çevrimiçi Ders (KAÇD), (massive open online course – MOOC) [18] olarak isimlendirilen yaklaşım çerçevesinde bir eğitim programını tamamlaması sağlanmıştır. Sonrasında ise, bilgiye dayalı sermayesine yönelik sunabileceği girişimcilik hizmetlerini tanıtılabileceği ortamları kullanarak girişimcilik faaliyetlerine başlaması, hizmetini sunarak, tüm vergilendirme ve kanuni hükümlülüklerin profesyonel kişiler tarafından gerçekleştirileceği ortamdan sermayelerini

kazanca çevirebilecekleri bir sisteme dâhil olmaları hedeflenmiştir. BGK modelindeki dört temel boyut aşağıdaki gibidir.

- Evden Çalışma Ortamı
- KAÇD eğitim ortamı
- Sermaye gerektirmeden girişimcilik yolunda ilerleyebilme olanağı
- Kanunu hükümlülükler ile ilgili sorumlulukların çözümü ve cesaretlendirme

BGK E-GİRİŞİMCİ MODELİ

Dünyadaki durum değerlendirildiğinde, iş yaşamında kadınların katkılarının artırılması amacıyla BGK e-girişimci modeli geliştirilmiştir. Bu model temel olarak Şekil 3'de gösterilen adımları içermektedir.

Şekil 3. BGK E-girişimci Modeli

BGK modelinde öncelikle bir bilgilendirme sistemi hazırlanmış ve yararlanıcılara sunulan hizmetler buradan tanıtılmıştır [19]. E-öğrenme sistemi ise, KAÇD modeli esas alınarak hazırlanmıştır. Mevcut durumda aşağıdaki dersler sisteme eklenmiştir:

- Girişimcilik,
- Satış ve Pazarlama,
- Dijital pazarlama yöntemleri,
- sosyal medya,
- bilgi güvenliği,
- hukuki mevzuat
- Skype aracının kullanımı

Tüm ders içerikleri alanda uzman kişiler tarafından hazırlanmıştır. İçerikler küçükbaşlıklar halinde, kişilerin kaldığı yerden kolaylıkla tekrar derse geri dönerek devam edebilecekleri şekilde düzenlenmiştir.

Ayrıca zengin bir soru bankası hazırlanmış ve kişilerin aşamalı olarak derslerde başarı gösterdikten sonra diğer konuları takip etmeleri sağlanmıştır. Dolayısıyla kendi içinde bir ölçme ve değerlendirme sistemini de içeren e-öğrenme ortamı açık kaynak bir öğrenme yönetim sistemi (Moodle) üzerinde kurulmuştur. Bu sayede sistem üzerindeki derslerin ve içeriklerin sürekli olarak zenginleştirilmesi hedeflenmektedir.

Etkileşimli bir öğrenme ortamı oluşturmak ve eğlenceli bir şekilde çalışma ortamı pratiği sağlamak amacıyla bir iş simülatörü de oyunlaştırma tekniği kapsamında geliştirilerek sisteme eklenmiş durumdadır.

Şekil 4. BGK Etkileşimli Öğrenme-İş Simülatörü

BGK projesi kapsamında seçilen hedef kitle yararlanıcıların, evlerinden ayrılmalarına gerek kalmadan bilgiye dayalı sermayelerini ticarete dönüştürebilmeleri için e-ticaret ortamı ideal bir çözüm olmaktadır. Böylelikle katılımcıların yer ve zamandan bağımsız olarak ticari faaliyetlerini yerine getirmeleri mümkün olabilmektedir. E-ticaret olanakları ile bilgiye dayalı olarak sunulan hizmetlerin dünyanın herhangi bir bölgesindeki kişilere ulaştırılması ve bu hizmetlerin katılımcılar için en uygun olan zaman diliminde verilmesi sağlanabilmektedir.

E-ticaret sistemi kapsamında, Türkiye Bilişim Derneği altyapısı ve kurumsal hizmetleri sayesinde çift taraflı bir güvence ile ticari faaliyetlerin yürütülmesi sağlanacaktır. Aksi durumda herhangi bir ticari faaliyet içinde bulunması mümkün olmayan hedef kitemizin, e-ticaret yaklaşımı ile sadece İnternet erişimi ve bir bilgisayar ile hizmetlerini sunabileceklerdir.

BGK e-ticaret ortamı ayrıca Pazar-yeri uygulaması ile katılımcıların sundukları hizmetleri müşterilerine tanıtmaları, hizmetleri ile ilgili detayları sunmaları mümkün olabilmektedir. Böylelikle müşteriler almak istedikleri hizmetleri, en uygun hizmet sunucusuna ulaşarak alma olanağı elde edebilmektedir.

Pazarlama teknikleri ile tanıtımı yapılmış hizmet ürününü satın al butonuna basarak alışveriş sepetlerine atarlar. Kendilerine sunulan ödeme seçeneklerinden bir tanesini seçerek alışverişlerini tamamlarlar. E-ticaret site sahibi de, ilgili ürünü, satın alan tüketici artık buluşmuş olurlar.

BGK e-ticaret ortamının sunduğu diğer bir olanak ise, müşterilerin almış oldukları hizmetler ile ilgili geri bildirimleri doğrudan hizmet sağlayıcısına iletmeleri sağlanmakta, böylelikle sunulan hizmetlerin sürekli olarak geliştirilmesi ve iyileştirilmesi mümkündür.

Bunun yanısıra BGK e-ticaret ortamının hizmet alan kişilerin aldıkları hizmetler ile ilgili memnuniyet durumlarını, diğer hizmet alıcılar ile paylaşımlarının sağlanmasıdır. Böylelikle hizmet çeşitli hizmetler ile ilgili fiyat/performans değerlendirmesi yapmakta olan müşterilerin bu değerlendirmeleri daha sağlıklı bir şekilde yapabilmeleri için bir altyapı hazırlanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Evde faaliyet gösterecek olan birey, tek başına veya birkaç kişi ile birlikte sahip olduğu bilgi, birikim, tecrübe ve analiz yeteneğini danışmanlık, müşavirlik, yazılım ve benzeri başlıklar altında gelir kazandırıcı hale getirebilmektedir. Ev ofis (Office-home) kavramı çerçevesinde yürütülen söz konusu faaliyetler için üretimsel maliyetler söz konusu olmamakla birlikte, iş yükü/saat uygulaması yaygındır. Ekonominin gelişmesinde önemli yeri olan girişimciliğin gelişmesi için temel iki şart olan iş fikri ile finansman çoğu zaman aynı kişide bir arada bulunamamakta, bu nedenle orijinal bir iş fikri olan girişimcinin finansmana ihtiyacı olmaktadır.

Dolayısıyla, kadınların mesleki faaliyetlerine evlerinden devam edebilmelerini sağlamamak amacıyla, finansman ve iş fikri oluşumu süreçlerinde kadınlarımızı destekleyecek BGK modeli ile kadınlarımızın girişimcilik konusunda cesaretlendirilerek, ülkemizdeki girişimci kadınların sayısının artırılmasında önemli bir adım olacağına inanmaktayız. Projejinin ülke geneline yayılması ile ülke ekonomisine de ciddi bir katkının sağlanması, ülkedeki üretkenliğe katkı sağlanması ve verimliliğin artırılmasının mümkün olacağına inanmaktayız.

Teşekkür

Bu çalışma, Ankara Kalkınma Ajansının finansal desteği ile gerçekleştirilmiştir. Yazarlar, Ankara Kalkınma Ajansına bu çalışmayı gerçekleştirebilmek için verdiği destekten dolayı teşekkür ederler.

KAYNAKÇA

[1] ANKARAKA, 2014. Ankara'da kadın girişimciliği: örnekler ve yol haritası, Ekim 2014 Araştırmalar serisi - 2 Ankara Kalkınma Ajansı, <http://www.ankaraka.org.tr/tr/files/yayinlar/Ankarada-Kadin-Girisimcilik.pdf>

[2] TÜİK, 2016. İstatistiklerle Türkiye Raporu, <http://tuik.gov.tr/HbGetirHTML.do?id=24638>

[3] TÜİK, 2012. İstatistiklerle Türkiye Raporu,

[4] Businessht (2017), Kadın çalışırsa 12 trilyon dolar kardayız, <http://www.businessht.com.tr/ekonomi/haber/1416093-kadinin-is-hayatinda-olmamasinin-zarari-12-trilyon-dolar>

[5] Seierstad, C., Warner-Søderholm, G., Torchia, M., & Huse, M. (2017). Increasing the number of women on boards: The role of actors and processes. *Journal of Business Ethics*, 141(2), 289-315.

[6] Goldin, C. (2006). The quiet revolution that transformed women's employment, education, and family (No. w11953). National Bureau of Economic Research.

[7] Martin, L.M., & Halstead, A. (2003). Knowledge and learning in female team-managed firms adopting information communication technologies (ICTs). *Women in Management Review*, 18(6), 334-337.

[8] Hughes, K.D. (2001). Self-employment, skill development and training in Canada Vol.1. Applied

Research Branch, Human Resources Development Canada.

[9] Lee, S.M., Lim, S.B., Pathak, R.D., Chang, D., & Li, W. (2006). Influences on students attitudes toward entrepreneurship: a multi-country study. *The International Entrepreneurship and Management Journal*, 2(3), 351-366.

[10] Vilhelmson, B., & Thulin, E. (2016). Who and where are the flexible workers? Exploring the current diffusion of telework in Sweden. *New Technology, Work and Employment*, 31(1), 77-96.

[11] Pérez, M., Martínez Sánchez, A., de Luis Carnicer, P., & José Vela Jiménez, M. (2004). A technology acceptance model of innovation adoption: the case of teleworking. *European Journal of Innovation Management*, 7(4), 280-291.

[12] Gil Solá, A. and B. Vilhelmson (2012), 'Convergence or Divergence? Changing Gender Differences in Commuting in Two Swedish Urban Regions', *Cybergeo: European Journal of Geography*, 1-14. Article 591, Online since 14 February 2012, <https://cybergeo.revues.org/25141>

[13] Hunton, J. E., & Norman, C. S. (2010). The impact of alternative telework arrangements on organizational commitment: insights from a longitudinal field experiment. *Journal of Information Systems*, 24(1), 67-90.

[14] Peters, P., & den Dulk, L. (2003). Cross cultural differences in Managers'support for home-based telework: a theoretical elaboration. *International Journal of Cross Cultural Management*, 3(3), 329-346

[15] Reaney P. (January 24, 2012). About one in five workers worldwide telecommute: poll. Reuters (<http://www.reuters.com/article/2012/01/24/us-telecommuting-idUSTRE80N1IL20120124>).

[16] Noonan, M. C., & Glass, J. L. (2012). The hard truth about telecommuting. *Monthly Labor Review*, 135(6), 38-45

[17] Caillier, J. G. (2016). Do Teleworkers Possess Higher Levels of Public Service Motivation?. *Public Organization Review*, 16(4), 461-476.

[18] Barba, P. D., Kennedy, G. E., & Ainley, M. D. (2016). The role of students' motivation and participation in predicting performance in a MOOC. *Journal of Computer Assisted Learning*, 32(3), 218-231.

[19] Bilişimle girişimci kadın (2017). www.bgk.org.tr

Suna Öztop

Dicle Üniversitesi Fen-Ed Fakültesi Matematik Bölümünden 1987 yılında mezun oldu. Yazılım geliştirme konusunda profesyonel eğitimini Ankara'da tamamlamış olup Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü'nde programcı olarak iş hayatına başlamış olup Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nda Bilgi İşlem Daire Başkanı olarak kariyer sürecinde Türkiye'nin en önemli e-devlet projelerinde görev almıştır. Halen Bakanlık Müşaviri olarak görev yapmaktadır. Türkiye Bilişim Derneğinin 23 yıldır üyesi olup, çalışma gruplarında yer almıştır. TBD Ankara Şubesi Denetim Kurulu üyesi, Kadın Çalışma Grubu Başkanı ve Üretkeniz.biz Hizmet Üretim ve Pazarlama Kooperatifi ortağıdır.

Nurcan Özyazıcı Sunay

ODTÜ Matematik Bölümünden mezun olduktan sonra, Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi Ön lisansı ve Atılım

Üniversitesinde İşletme Yüksek Lisans programlarını tamamladı. İş hayatına özel bir şirkette Programcı olarak başladıktan sonra, 1986 yılında Maliye ve Gümrük Bakanlığına geçti. Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adı altında teşkilatlanan kurum bünyesinde Bilgi İşlem ve Haberleşmeden sorumlu Daire Başkanlıklarında sırasıyla Programcı, Çözümleyici, BIM Müdürü, Başkan Yardımcısı görevlerinden sonra 13 yıl Başkanlık görevini yürüttü. Bu süreler içerisinde; Türkiye'de başarıyla tamamlanan ilk e-devlet projelerinin geliştirilmesi konusunda proje yöneticiliği yaptı. Gümrük İdaresinin Otomasyon

çalışmalarındaki başarısından dolayı Dünya Gümrük Örgütü tarafından "üstün hizmet madalyası" ile ödüllendirildi, Gerek yurt içi, gerekse yurtdışında ilgili sektörlerle oluşturulan çalışma gruplarına başkanlık yaptı. Dünya Gümrük Örgütü, Avrupa Komisyonu, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı gibi uluslararası kuruluşlarda oluşturulan Bilişim Çalışma gruplarına başkanlık ederek, Ülkemizi yurtdışında başarıyla temsil etti. Halen Gümrük ve Ticaret Bakanlığında Bakanlık Müşavirliği görevini yürütmekte, aynı zamanda Atılım Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümünde yarı zamanlı Öğretim Görevlisi olarak ders vermektedir. Ayrıca, TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanındır.

Doç. Dr. Nergiz Ercil Çağiltay

ODTÜ Matematik Bölümü'nden 1988 yılında mezun olduktan sonra aynı üniversitenin Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden Yüksek Lisans çalışmasını tamamlayarak, Yüksek Bilgisayar Mühendisi derecesini aldı. Daha sonra, ODTÜ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bölümü'nde doktora çalışmasını tamamladı. Türkiye'de çeşitli özel sektör ve devlet kurumlarında yazılım mühendisi ve grup yöneticisi olarak çalıştıktan sonra, 1998-2002 yılları arasında A.B.D. Indiana Üniversitesi Digital Library Program biriminde çalıştı. Kendisi halen Atılım Üniversitesi Yazılım Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmalarına devam etmektedir. İş Zekâsı ve Veri Ambarı Sistemleri, Veritabanı Sistemleri, Scratch ile Programlamayı Öğreniyorum, C Dersi: Programlamaya Giriş gibi birçok Türkçe ders kitabı hazırlamış olan Çağiltay, öğretim teknolojileri ve tıp bilişimi alanlarında araştırmalar yapmakta ve projeler yürütmektedir. Çağiltay ayrıca 1971 yılından beri faaliyet göstermekte olan Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Ankara Şubesi Yönetim Kurulu üyeliği görevini sürdürmektedir. Nergiz Ercil Çağiltay ile ilgili detaylı bilgiye www.atilim.edu.tr/~nergiz.cagiltay adresinden ulaşılabilir.